

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ЗООЛОГІЇ ІМ. І. І. ШМАЛЬГАУЗЕНА НАН УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВО-ПРИРОДНИЧИЙ МУЗЕЙ НАН УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ АГРОЕКОЛОГІЇ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ НААН УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЯВОРІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК,
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК «ПІВНІЧНЕ ПОДІЛЛЯ»
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «ВИННИЦЬКА АКАДЕМІЯ БЕЗПЕРЕРВНОЇ
ОСВІТИ»
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ БЕЗПЕКИ АТОМНИХ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЙ НАН УКРАЇНИ**

Лісові екосистеми: сучасні проблеми і перспективи досліджень-2022

**Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції
(30 травня 2022 року, м. Житомир)**

Житомир – 2022

Лісові екосистеми: сучасні проблеми і перспективи досліджень-2022: Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Житомир, 30 травня 2022 р.). Житомир: Поліський національний університет, 2022.

УДК 630:581.5

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Скидан О. В.	ректор університету Поліського національного університету, доктор економічних наук, професор (голова)
Романчук Л. Д.	проректор з наукової роботи та інноваційного розвитку Поліського національного університету, доктор сільськогосподарських наук, професор (заступник голови)
Харченко В. О.	директор Інституту зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України, доктор біологічних наук, с.н.с.
Ємельянов І. Г.	директор Національного науково-природничого музею НАН України, доктор біологічних наук, професор, академік НАН України, заслужений діяч науки і техніки України
Король Е. М.	кандидат біологічних наук, с.н.с. Національного науково-природничого музею НАН України
Коніщук В. В.	завідувач відділу охорони ландшафтів, збереження біорізноманіття і природозаповідання Інституту агроекології і природокористування НААН України, доктор біологічних наук
Гойчук А. Ф.	професор кафедри лісівництва Національного університету біоресурсів і природокористування України, доктор сільськогосподарських наук, професор
Скляр В. Г.	завідувач кафедри екології та ботаніки Сумського національного аграрного університету, доктор біологічних наук, професор
Круглов І. С.	завідувач кафедри фізичної географії Львівського національного університету імені Івана Франка, доктор географічних наук, доцент
Старуцько І. М.	завідувач редакції міжнародного наукового журналу "Біологічні студії / Studia Biologica" Львівського національного університету імені Івана Франка
Гарбар О. В.	завідувач кафедри екології та географії Житомирського державного університету імені Івана Франка, доктор біологічних наук, професор
Шувар А. М.	в.о. завідувача кафедри агробіотехнологій Західноукраїнського національного університету, доктор сільськогосподарських наук
Біляк М. В.	директор Яворівського національного природного парку, заслужений природоохоронець України
Паньковська Г. П.	начальник науково-дослідного відділу Національного природного парку «Північне Поділля», кандидат сільськогосподарських наук
Мудрак О. В.	завідувач кафедри екології, природничих та математичних наук КЗВО "Вінницька академія безперервної освіти" академік АН ВШО доктор сільськогосподарських наук, професор
Ландін В. П.	завідувач сектору природокористування та реабілітації Інституту проблем безпеки атомних електростанцій НАН України, доктор сільськогосподарських наук, с.н.с.
Вишневський А. В.	декан факультету лісового господарства та екології Поліського національного університету, кандидат сільськогосподарських наук
Андрєєва О. Ю.	заступник декана з наукової роботи, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри лісівництва, лісових культур та таксації лісу Поліського національного університету
Сірук Ю. В.	завідувач кафедри лісівництва, лісових культур та таксації лісу Поліського національного університету, кандидат сільськогосподарських наук
Мороз В. В.	доцент кафедри лісівництва, лісових культур та таксації лісу Поліського національного університету, кандидат сільськогосподарських наук
Житова О. П.	професор кафедри лісівництва, лісових культур та таксації лісу Поліського національного університету, доктор біологічних наук, професор

Лісові екосистеми: сучасні проблеми і перспективи досліджень-2022: Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Житомир 30 травня 2022 р.). Житомир: Поліський національний університет, 2022. 44 с.

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради факультету лісового господарства та екології Поліського національного університету, протокол № 7 від 25.06.2022 р.

Відповідальний за випуск: к.с.-г.н., Мороз В.В.

За зміст тез відповідальність несуть автори.

Адреса редакційної колегії: 10000, Житомир, вул. Пушкінська, 55, факультет лісового господарства та екології, Поліський національний університет.

E-mail: lis.eco.nauka@gmail.com

© Поліський національний університет, 2022

ЗМІСТ

Басюк В. С., Шевчук Л. М. СМЕРТНІСТЬ ПЛАЗУНІВ ТА АМФІБІЙ НА ДОРОГАХ КОРОСТЕНСЬКОГО РАЙОНУ.....	5
Билина Л. В., Шевчук Л. М. ВИДОВЕ РІЗНОМАНІТТЯ ДВОСТУЛКОВИХ МОЛЮСКІВ РОДИН: UNIONIDAE, PISIDIIDAE (MOLLUSCA: BIVALVIA) У ВОДОЙМАХ ТА ВОДОТОКАХ РІЧКИ СЛУЧ.....	7
Гринюк П. М. ЩОДО ОСІННЬОЇ МІГРАЦІЇ ПТАХІВ У САРНЕНСЬКОМУ РАЙОНІ В 2017 Р.....	9
Ємець О. М. ФАУНА БЕЗХРЕБЕТНИХ ТВАРИН ПОТЕНЦІЙНОГО ЗАПОВІДНОГО ОБ'ЄКТУ «ЛУЖОК» РЕГІОНАЛЬНОГО ЛАНДШАФТНОГО ПАРКУ «СЕЙМСЬКИЙ».....	11
Зінько Ю. В., Мальська М. П., Андрейчук Ю. М., Іваник М. Б. КЛАСТЕРИ СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ: АНАЛІЗ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ І ПРОСТОРОВОЇ СТРУКТУРИ.....	13
Кот Т. Ф., Житова О. П., Гуральська С. В., Дубовий А. А. ОСОБЛИВОСТІ МОРФОЛОГІЇ ЧЕРЕПА БОРСУКА ЗВИЧАЙНОГО (MELES MELES).....	15
Кульман С. М., Загурський Й. В. КІНЕТИКА БАГАТОЦИКЛОВОЇ РЕЛАКСАЦІЇ ДЕРЕВИНИ І ДЕРЕВНИХ БІОКОМПЗИТИВ.....	17
Новак А. А. КЛІМАТИЧНА СКЛАДОВА ВЕДЕННЯ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА У ЗАХІДНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	20
Паньковська Г. П. ЗАПОВІДНІ ОБ'ЄКТИ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «ПІВНІЧНЕ ПОДІЛЛЯ».....	22
Хом'як І. В. ЕКОСОЗОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОЕКТОВАНОГО ГІДРОЛОГІЧНОГО ЗАКАЗНИКА «МАЛИНОВИЙ МОХ».....	24
Шелюк Ю. С. ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ЛІСОВОЇ РОСЛИННОСТІ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИРОДНИЧИХ ТА АГРАРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ...	26
Hanyu Jiang THE INFILTRATION OF REGIONAL CULTURE IN PARK LANDSCAPE DESIGN.....	28
Валерко Р. А., Герасимчук Л. О. «ЕКОЗАГРОЗА» ЯК ІНСТРУМЕНТ ФІКСАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНИХ ЗЛОЧИНІВ У ЛІСОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ.....	30
Вишневецький А. В. ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ РУБОК ДОГЛЯДУ В ДП «БЕРДИЧІВСЬКЕ ЛГ»...	32

Лісові екосистеми: сучасні проблеми і перспективи досліджень-2022: Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Житомир, 30 травня 2022 р.). Житомир: Поліський національний університет, 2022.

Власюк В. П., Доганова О. В., Шмат І. П.

ЗАХОДИ ЩОДО ЗНИЖЕННЯ ЧИННИКА НЕСПОКОЮ У
МИСЛИВСЬКИХ УГІДДЯХ..... 33

Климчук О. О.

ЗНАЧЕННЯ КОНСОРТИВНИХ ЗВ'ЯЗКІВ У ПРИВАБЛЕННІ ПТАХІВ..... 35

Ковтун Т. І.

ЕКОЛОГІЧНА КЛАСИФІКАЦІЯ СОВКОПОДІБНИХ (LEPIDOPTERA:
NOCTUOIDEA) ПРИМІСЬКОЇ ЗОНИ М. ЖИТОМИР..... 37

Мороз В. В., Шувар А. М., Никитюк А. Ю.

ЕНЕРГЕТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ДУБОВИХ ПОЛЕЗАХИСНИХ СМУГ
ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ..... 38

Никитюк Ю. А., Карчевський Р. А., Третяк С. В.

ВУГЛЕЦЕПОГЛИНАЛЬНА ТА КИСНЕУТВОРЮВАЛЬНА ЗДАТНІСТЬ
ДУБОВИХ НАСАДЖЕНЬ ДП «ЖИТОМИРСЬКЕ ЛГ»..... 40

Скляр В. Г.

РЕПРОДУКТИВНИЙ ПРОЦЕС ЯК ВИХІДНА УМОВА ЗМІНЮВАНOSTІ
ПОКОЛІНЬ ЛІСОУТВОРЮВАЛЬНИХ ДЕРЕВНИХ ПОРІД..... 42

Турко В. М.

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЛІСОКОРИСТУВАННЯ НА РАДІАКТИВНО
ЗАБРУДНЕНИХ ЛІСОВИХ ТЕРИТОРІЯХ..... 44

УДК 594.1

ВИДОВЕ РІЗНОМАНІТТЯ ДВОСТУЛКОВИХ МОЛЮСКІВ РОДИН: UNIONIDAE, PISIDIIDAE (MOLLUSCA: BIVALVIA) У ВОДОЙМАХ ТА ВОДОТОКАХ РІЧКИ СЛУЧ

Л.В. Билина, Л.М. Шевчук

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Надзвичайно важливим регіоном України для охорони прісноводних молюсків визнане Полісся, до якого в тому числі відноситься Житомирська та Рівненська область. До 2000 років однією з найчистіших річок вважався Случ, що характеризується найбільшою різноманітністю двостулкових молюсків родин: Unionidae та Pisidiidae, але протягом багатьох років ситуація значно погіршилась.

Гідрографічна мережа Житомирської та Рівненської області розміщені в межах басейну р. Дніпро та р. Прип'ять. Однією із головних річок областей є Случ, права притока Горині (басейн Прип'яті).

Річка Случ – належить до басейну Прип'яті. Протікає по Хмельницькій, Житомирській та Рівненській областям. Витоки річки лежать на Волинському плоскогір'я, біля села Авратин Хмельницької області, гирло – у села Велюнь Рівненської області. Довжина Случі – 451 км, ширина від – 5 до 50 м, найбільша ширина – 110 м, ухил – 0,40 м/км [1].

Сама пейзажна ділянка на річці – вище села Вісловичі Рівненській області: гранітні скелі, порослі лісом, пороги і переكاتи. Більшість переكاتів при високій воді легкопрохідні, а при низькій часто перетворюються на серйозні перешкоди. Всього на річці близько 30 штучних перешкод у вигляді мостів і гребель, і всі вони досить складні.

Однак, в останні роки стан водойми погіршився, що пояснюється в першу чергу, низьким потенціалом самоочищення води підприємствами.

Протягом 2019-2021 рр. були проведені дослідження матеріалом яких слугували збори великих та малих двостулкових молюсків [2, 3]. В 45 пунктах у річковому басейні Прип'яті (Случ та його притоки) у межах Житомирської та Рівненської області. А також досліджено чотири пункти на р. Хомора у межах Хмельницької області вище місця скидання стічних вод Понінківською картонно-паперовою фабрикою.

В результаті вивчення стану популяцій перлівницевих та кулькових. Був проведений детальний аналіз видового різноманіття двох родин: Unionidae та Pisidiidae [4]. Також визначено їх частоту трапляння у досліджених пунктах (табл. 1, 2).

Таблиця 1

Частота трапляння перлівницевих у 2019-2020 рр.

Вид молюска	Частота трапляння, %
<i>U. tumidus</i>	31
<i>U. pictorum</i>	56
<i>U. crassus</i>	31
<i>A. anatina</i>	5

Вид молюска	Частота трапляння, %
<i>A. cygnea</i>	25
<i>P. complanata</i>	0

Таблиця 2

Частота трапляння кулькових у 2019-2021 рр.

Вид молюска	Частота трапляння, %
<i>Sp. rivicola</i>	24%
<i>Sp. corneum</i>	18%
<i>Sp. solidum</i>	9%
<i>Sp. nitidum</i>	15%
<i>Sp. nucleus</i>	4%
<i>Ms. lacustre</i>	7%
<i>P. supirium</i>	9%
<i>P. amnicum</i>	7%
<i>P. lilljeborqi</i>	2%
<i>P. pseudosphaerium</i>	2%

Отже, можна зробити висновки, що проведені збори матеріалу влітку 2019-2021р. дозволяють констатувати погіршення ситуації з поселеннями двостулкових молюсків родин: Unionidae та Pisidiidae, що може свідчити про загальне загострення екологічної ситуації загалом у басейні Случі. Перлівницевиx виявлено лише у 63% в процесі обстеження типових для них місць існування. Також знизилась і частота трапляння окремих видів. Окрім того, можна констатувати дуже не високі показники частоти трапляння, що становить 47% в процесі обстеження та щільності населення молюсків роду Sphaerium та Pisidium.

Список використаної літератури:

1. Басейнове управління водних ресурсів річки Прип'ять URL: https://buvrzt.gov.ua/vodni_resyrsy.html (Дата звернення 27.05.2022 р.)
2. Жадин В.И. Моллюски пресных и солоноватых вод СССР. Москва-Ленинград : изд-во АН СССР. 1952. 376 с.
3. Стадниченко А. П. Фауна України. Перлівницеві. Кулькові (Unionidae, Cycladidae). К. : Наук. думка, 1984. Т. 29. Вип. 9. 384с.
4. Kornushin A.V., Yanovich L.N., Melnichenko R.K. Artenliste der Süßwassermuscheln der Ukraine. Mit Bemerkungen über taxonomischen Status, Verbreitung und Gefährdungskategorien einiger Arten und Formen. ConchBooks : Friedrich Held Gesellschaft, 2002. S. 463–478.